Prima instanță: Judecătoria Chișinău (sediul Centru), jud. Cușnir Svetlana
Dosarul nr. 2r-2038/23 (2-23005709-02-25r-13062023)

D E C I Z I E

21 noiembrie 2023 mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

Instanța compusă din:
Președintele ședinței, judecătorul: Secrieru Ion
Judecătorii: Anton Marina și Cotorobai Vitalie

examinând recursul declarat de Serviciul Fiscal de Stat, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 mai 2023, în cauza civilă la cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat împotriva Executorul Judecătoresc Nelea Sărătură, cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc Nelea Sărătură, nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022 de încasare a cheltuielilor de executare în sumă de 159,80 lei,-

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei:

1. La 10 ianuarie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a depus cerere de contestare împotriva încheierii executorului judecătoresc Nelea Sărătură, nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022, prin care s-a dispus încasarea din contul Serviciului Fiscal de Stat a cheltuielilor de executare în sumă de 159,80 lei.

2. În motivarea cererii a indicat că la 03 ianuarie 2023, Serviciul Fiscal de Stat a recepționat de la executorul judecătoresc, Nelea Sărătură, încheierea privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare și încheierea privind încasarea cheltuielilor de executare nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022, în sumă de 159,80 lei.

3. Serviciul Fiscal de Stat își exprimă dezacordul față de încheierea privind încasarea cheltuielilor de judecată urmare a refuzului executorului judecătoresc de a primi spre executare documentul executoriu nr. 4-1820/2022 din 28 iulie 2022, emis de către Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, privind încasarea de la Mișcenco Alexandr a amenzii în mărime de 3 000 lei.

4. La 28 noiembrie 2022, executorul judecătoresc a emis încheiere de refuz în primire a documentului executoriu nr. 067s-610/22 din 28 noiembrie 2022, spre executare, prin care a constatat că amenda a fost achitată în conformitate cu art. 34 din Codul contravențional.

5. Serviciul Fiscal de Stat consideră că, încheierea de încasare a cheltuielilor de executare este neîntemeiată, contravine legislației și urmează a fi anulată.

6. A invocat că, debitorul a achitat amenda în mod benevol, în termenii prevăzuți de lege, și în această situație executorul judecătoresc nu trebuia să întreprindă acțiuni de punere în executare a documentului executoriu și să suporte careva cheltuieli de executare, dar urma să emită încheiere de refuz în primirea spre executare a documentului executoriu, conform art. 61 alin. (1) lit. f) din Codul de executare, și să nu dispună încasarea cheltuielilor de executare din contul creditorului, or, potrivit modificărilor introduse prin Legea nr. 356 din 29.12.2022 la art. 61 alin. (4) din Codul de executare, în cazul refuzului de a intenta procedura de executare, cheltuielile de executare nu se achită.

7. Potrivit art. 15 alin. (1) din Codul de executare, instanța de judecată prezintă din oficiu titlul executoriu spre executare în cauzele ce țin de urmărirea sumelor ce urmează a fi făcute venit la stat.

8. Astfel, documentul executoriu se prezintă spre executare de către instanța de judecată, cu respectarea exigențelor stabilite la art. 14, art. 16, art. 30, art. 315 din Codul de executare, prevederile Hotărîrii Curții Constituționale nr. 7 din 26.04.2018, și art. 443 din Codul contravențional. La caz, organul emitent al documentului executoriu se face responsabil de punerea în executare a documentului executoriu cu respectarea dispozițiilor legale menționate supra, prin urmare această responsabilitate nu poate fi pusă pe seama creditorului în persoana Serviciului Fiscal de Stat.

9. La caz, executorul judecătoresc a refuzat de a intenta procedurile de executare, adică a emis acte pentru care Regulamentul nu prevede încasarea unor taxe de executare, or, executorul judecătoresc nu a emis încheieri și nici nu a întreprins careva acțiuni expres prevăzute de Hotărârea de Guvern nr. 886 din 23.09.2010, pentru care ar fi în drept să dispună încasarea cheltuielilor de executare.

10. Consideră că, taxa pentru intentarea și formarea dosarului de executare în sumă de 20 lei nu urmează a fi aplicată, deoarece Regulamentul prevede achitarea acestei taxe doar pentru procedura intentată, adică declanșarea executării silite a

documentului executoriu, cât și formarea dosarului intentat, cu respectarea cumulativă a acestor două condiții, or, în speță executorul judecătoresc a refuzat intentarea și executarea documentului executoriu, respectiv documentul executoriu nu a fost primit în procedură. Totodată, taxa de 60 lei pentru arhivarea dosarului de executare, care neîntemeiat este solicitată de către executorul judecătoresc, nu poate fi încasată din contul creditorului, or, dosarul de executare se formează odată cu intentarea procedurii de executare în care se vor anexa toate actele procedurale întreprinse în procesul executării documentului primit spre executare, fapt reglementat de pct. l1 sub.l) din Regulament, ceea ce nu a avut loc.

11. Mai mult, drept temei pentru depunerea dosarului de executare în arhivă conform art. 86 din Codul de executare, este încheierea de restituire a documentului executoriu, care poate fi emisă doar în cazurile expres stipulate la alin. (1) al articolului nominalizat și doar în condiția în care procedura de executare a fost intentată și efectuate toate formele de executare silită.

12. La caz, niciunul din temeiurile prevăzute la art. 86 din Codul de executare, nu corespunde cauzei respective, or, în încheierea privind refuzul intentării procedurii de executare este expres indicat temeiul prevăzut la art. 61 din Codul de executare, iar în conținutul acestui articol, legiuitorul nu prevede obligația executorului judecătoresc de a întocmi și arhiva dosarul de executare.

13. Totodată, a indicat ca este nejustificată și solicitarea taxei pentru întocmirea borderoului de calcul - 20 lei, acesta nici nu urma a fi întocmit, dat fiind faptul că a fost dispus refuzul intentării procedurii de executare, or, în contextul prevederilor art. 60 alin. (3) din Codul de executare, borderoul de calcul urmează a fi anexat de executorul judecătoresc doar la încheierea cu privire la intentarea procedurii de executare și nicidecum la încheierea de refuz de intentare a procedurii.

14. Mai mult ca atât, este lipsită de suport legal încasarea sumei de 59,80 lei - taxa încasată de executorul judecătoresc pentru comunicarea, transmiterea sau înmânarea actelor, deoarece în speță, organul emitent a documentului executoriu și creditorul - Statul, în persoana Serviciului Fiscal de Stat, puteau fi informați despre soluția adoptată și comunicată încheierea corespunzătoare prin intermediul poștei electronice, la adresa de e-mail a autorităților, acțiune care nu necesită careva cheltuieli suplimentare.

15. Consideră că, sintagma „Cheltuieli de executare” prezumă că acestea pot fi atribuite doar executării documentului executoriu și nicidecum neexecutării acestuia, manifestată prin refuzul de intentare.

16. A indicat că că, executorul judecătoresc a confundat executarea silită care se taxează și formarea dosarului de refuz în executare care nu cade sub incidența acțiunilor taxabile de legiuitor, deoarece lipsesc condițiile și tarifele de achitare ale acestora: nicio formă de executare nu a fost efectuată care cade sub incidența Codului de executare și a Hotărîrii Guvernului nr. 886 din 23.09.2010. Prin urmare, taxarea întocmirii nereglementate a dosarului, cât și a borderoului de calcul, în situația în care executorul judecătoresc dispune prin încheiere refuzul de primire a documentului executoriu nu este reglementată de niciun punct din Regulamentul privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 886 din 23 septembrie 2010, nici de prevederile Codului de executare, iar pe cale de consecință, acțiunile executorului judecătoresc reieșind din care sunt dispuse careva cheltuieli de executare, în condiții de refuz în executare, sunt în afara cadrului legal.

17. Prin urmare, executorul judecătoresc nu a întreprins acțiuni care să justifice din punct de vedere legal încasarea cheltuielilor de executare pentru efectuarea acestora, iar solicitarea încasării cheltuielilor de executare de către executorul judecătoresc din contul Bugetului Public Național pentru acțiuni care nu sunt prevăzute de lege, prejudiciază interesele publice ale statului, fapt pe care serviciul Fiscal de Stat îl consideră inadmisibil.

18. Serviciul Fiscal de Stat a solicitat admiterea cererii de contestare, anularea încheierii privind încasarea cheltuielilor de executare de la creditor nr. 067-610/22 din 29 noiembrie 2022, emisă de executorul judecătoresc Nelea Sărătură.

19. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 mai 2023, a fost respinsă cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat către executorul judecătoresc Nelea Sărătură, cu privire la contestarea actelor executorului judecătoresc.

Solicitarea recurentului:

20. La 31 mai 2023, prin intermediul poștei electronice Serviciul Fiscal de Stat a declarat recurs împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din

05 mai 2023, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii de admitere a contestației.

Argumentele recuremntului:

21. În motivarea recursului, recurentul Serviciul Fiscal de Stat a invocat că, nu este de acord cu încheierea recurată.

22. Serviciul Fiscal de Stat menţionează că odată ce executorul judecătoresc a constatat că documentul executoriu nu este pus în executare conforai legislaţiei în vigoare, urma să dispună refuzul în intentarea procedurii de executare, şi să nu dispună încasarea cheltuielilor de executare din contul creditorului, contrar prevederilor legale care nu prevăd întocmirea borderoului de calcul al cheltuielilor de executare în cazul refuzului de a intenta procedura de executare.

23. Consideră că instanţa de fond a omis prevederile art. 15 alin. (1) din Codul de executare, potrivit cărora instanţa de judecată prezintă din oficiu titlul executoriu spre executare în cauzele ce ţin de urmărirea sumelor ce urmează a fi facute venit la stat.

24. Afirmă că consecinţele negative aferent înaintării spre executare silită a unui document executoriu care nu corespunde cerinţelor legale, le suportă organul emitent or Serviciul Fiscal de Stat este în imposibilitate de a evita parvenirea unui astfel de document executoriu în adresa executorului judecătoresc, deoarece creditorul află despre existenţa acestuia doar în urma recepţionării de la executorul judecătoresc a încheierii privind refuzul de a primi documentul executoriu spre executare.

25. Mai mult ca atît, documentul executoriu se prezintă spre executare de către instanţa de judecată sau agentul constatator, cu respectarea exigenţelor stabilite la art. 14, art. 16, art. 30, art. 315 din Codul de executare, prevederile Hotărîrii Curţii Constituţionale nr. 7 din 26.04.2018, şi art. 443 din Codul contravenţional.

26. Subsecvent la cele menţionate, consideră că organul emitent al documentului executoriu se face responsabil de punerea în executare a documentului executoriu cu respectarea dispoziţiilor legale menţionate supra, prin urmare această responsabilitate nu poate fi pusă pe seama creditorului în persoana Serviciului Fiscal de Stat.

27. Recurentul a solicitat admiterea recursului, casarea integrală a încheierii instanței de fond, cu pronunțarea unei decizii de admitere a contestației.

Termenul de declarare a recursului:

28. Potrivit art. 425 din Codul de procedură civilă, Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

29. Din actele pricinii rezultă că încheierea recurată a fost emisă la 05 mai 2023, iar la actele cauzei lipsește dovada recepției legale a încheierii recurate.

30. Astfel, recursul depus de Serviciul Fiscal de Stat, împotriva încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 mai 2023, se consideră declarat în termen.

Aprecierea instanţei de recurs:

31. Analizând legalitatea şi temeinicia încheierii contestate, prin prisma argumentelor invocate de recurent şi a materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău consideră recursul drept întemeiat şi care urmează a fi admis, din următoarele motive.

32. În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului şi a referinţei la recurs, fără examinarea admisibilităţii şi fără participarea părţilor.

33. Potrivit art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanţa de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: să admită recursul şi să caseze integral sau parţial încheierea, soluţionînd prin decizie problema respectivă.

34. Conform art. 161 alin. (1) din Codul de executare, (1) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc sau acţiunile/inacţiunea acestuia pot fi contestate de către părţi şi de alţi participanţi la procesul de executare, precum şi de terţii care consideră că prin actele de executare sau acţiunile/inacţiunea executorului judecătoresc le-a fost încălcat un drept recunoscut de lege. Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc nu pot fi contestate dacă din momentul săvîrşirii lor au trecut mai mult de 6 luni.

35. Conform art. 163 din Codul de executare, (1) Reclamaţiile din cererea privind contestarea actelor de executare întocmite de executorul judecătoresc sau a acţiunilor/inacţiunii acestuia se înaintează împotriva creditorului sau debitorului. Cererea se judecă în condiţiile Codului de procedură civilă. Executorul

judecătoresc atras din oficiu în calitate de intervenient accesoriu este obligat să prezinte instanţei de judecată copia certificată a procedurii de executare şi să dea explicaţii scrise referitoare la actele contestate. (2) În cazul contestării actului întocmit de executorul judecătoresc, sarcina probaţiunii este pusă în seama reclamantului. (3) Actele de executare întocmite de executorul judecătoresc, legale în fond, nu pot fi anulate pe motive formale.

36. Din actele cauzei rezultă că prin încheierea executorului judecătoresc Sărătură Nelea din 29 noiembrie 2022, cu nr. 067s-610/2022 a dispus de a refuza în primire spre executare documentul executoriu nr. 4-1820/22 din 28.07.2022, emis de Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, privind încasarea în beneficiul statului a amenzii în mărime de 3000 lei de la Mișcenco Alexandr, dat fiind faptul că amenda a fost achitată (f. d. 17).

37. Tot, la 29 noiembrie 2022, prin încheierea nr. 067s-610/22 privind încasarea cheltuielilor de executare, a dispus de a se încasa de la creditorul Serviciul Fiscal de Stat cheltuielile de executare compuse din taxe și speze a procedurii de executare în sumă de 159,80 lei, conform borderoului de calcul anexat nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022 (f.d. 14-15).

38. Potrivit art. 61 alin. (1) lit. f) Cod de executare, executorul judecătoresc poate refuza intentarea procedurii de executare dacă documentul a fost executat.

39. Prima instanță a stabilit asupra corectitudinii soluției adoptate de către executorul judecătoresc Sărătură Nelea exprimată în încheierea nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022, privind încasarea cheltuielilor de executare de la creditor.

40. La fel, instanța de fond a conchis că chiar și în situația în care a fost refuzată intentarea procedurii de executare a documentului executoriu, executorul judecătoresc Sărătură Nelea a efectuat anumite acțiuni procesuale, care sunt prevăzute spre a fi plătite în conformitate cu dispozițiile Regulamentului privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc și a spezelor procedurii de executare, aprobat prin Hotărârea de Guvern nr. 886 din 23 septembrie 2010.

41. **Colegiul judiciar** apreciază ca fiind greșită soluția instanței de fond cu privire la respingerea contestației depuse de Serviciul Fiscal de Stat privind contestarea încheierii executorului judecătoresc Sărătură Nelea, nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022, privind încasarea cheltuielilor de executare de la creditor.

42. Raportând circumstanțe speței la normele de drept enunțate, instanța de recurs consideră abuzivă încasarea cheltuielilor de executare din contul Serviciului

Fiscal de Stat, or de obligația avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului judecătoresc sunt scutiți creditorii conform documentelor privind încasarea sumelor în beneficiul statului şi confiscările.

43. Astfel, reieșind din faptul că, executorul judecătoresc nu a încasat careva mijloace pecuniare de la debitor, ultimul nu este în drept să solicite cheltuielile de executare în sumă de 159,80 lei, pentru încheierea privind refuzul de a intenta procedura de executare.

44. Prin urmare, **Colegiul judiciar** conchide că, solicitarea executorului judecătoresc privind încasarea cheltuielilor de executare în sumă de 159,80 lei de la creditor/Serviciul Fiscal de Stat este una nejustificată, fapt ce generează anularea încheierii nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022, privind încasarea cheltuielilor de executare.

45. Or, executorul judecătoresc a refuzat intentarea procedurii de executare în primirea documentului executoriu spre executare respectiv, astfel executorul judecătoresc a emis acte pentru care Regulamentul privind modul de determinare a mărimii taxelor pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc şi a spezelor procedurii de executare, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 886 din 23 septembrie 2010, nu prevede încasarea a careva taxe de executare.

46. Astfel, este cert şi fără echivoc că, aceste taxe sunt pretinse neîntemeiat de către executorul judecătoresc, deoarece ele nu se regăsesc în Hotărârea Guvernului nr. 886, care prevede expres (pct. 4) că executorul are dreptul să perceapă doar taxe stipulate de actele normative, or, potrivit art. 37 alin. (7) lit. e) din Codul de executare, de obligația avansării taxelor pentru efectuarea din oficiu a actelor executorului judecătoresc sînt scutiți creditorii conform documentelor privind încasarea sumelor în beneficiul statului şi confiscările.

47. Prin urmare nu poate fi reținut faptul că executorul judecătoresc suportă cheltuieli în procedura de executare şi efectuează anumite acțiuni procesuale, care sunt taxate, iar persoana care solicită efectuarea anumitor acțiuni, adică creditorul va suporta cheltuielile respective, urmează de a fi apreciate critic.

48. Aici, Colegiul judiciar relevă că în modul strict legal executorului judecătoresc îi sunt avansate doar taxele de intentare şi de arhivare a dosarului de executare, spezele procedurii de executare, precum şi taxele pentru efectuarea actelor executorului judecătoresc de creditorul sau persoana care solicită efectuarea acestor acte.

49. Însă la caz, executorul judecătoresc a refuzat în intentarea procedurii de executare, dar nu a intentat-o, constituind o acțiune ce a fost efectuată de executorul judecătoresc în lipsa solicitării acestei acțiuni din partea creditorului.

50. Respectiv, **Colegiul judiciar** menționează că instanța de fond în mod eronat a respins cerința creditorului privind anularea încheierii executorului judecătoresc de încasare a cheltuielilor de executare.

51. Or, executorul nu a întreprins nici o acțiune potrivit normelor expuse supra, fiind investit cu atribuții şi împuterniciri exclusive în vederea executării documentelor executorii, întocmirea dosarului în situația în care executorul judecătoresc dispune prin încheiere refuzul de primire a documentelor executorii nu este reglementată de nici un punct din Regulamentul menționat mai sus, iar pe cale de consecință, acțiunile executorului judecătoresc, din care sunt pretinse cheltuieli, sunt înafara cadrului legal.

52. În acest sens, se constată depășirea limitelor de competentă şi neîntemeiată solicitarea încasării cheltuielilor de executare atât timp cât nici nu a fost intentată procedura de executare, fapt confirmat prin încheierea de refuz în primire spre executare menționată supra, deoarece pct. 4 din Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 886 din 2.09.2010 prevede că, încasare altor plăti decât cele prevăzute de acesta nu se admite.

53. Instanța reține în acest sens că, respectarea principiului preeminenței dreptului constituie una din exigențele unui proces echitabil în sensul art. 6 par.(1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăților Fundamentale (Roşca c. Moldovei, nr. 6267/02 din 22.03.2005, par. 24, f. d.28). Inserat în preambulul Convenției Europene şi Statutul Consiliului Europei, constituind în același timp atât un important impuls la adoptarea Convenției (Golder c. Regatului Unit al Marei Britanii, nr.4451/70 din 21.02.1975, par.34, f.d.30), cât şi parte integrantă a Convenției în conformitate cu prevederile art. 31 alin. (2) al Convenției de la Viena, nu poate fi neglijat la soluționarea pricinilor civile potrivit prevederilor art.12 din Codul de procedură civilă.

54. În lumina celor enunțate supra, Colegiul judiciar consideră întemeiată contestația depusă de către Serviciul Fiscal de Stat și pasibilă de a fi admisă.

Concluzia instanței de recurs:

55. Reieșind din cele elucidate mai sus, **Colegiul judiciar** consideră necesar de a admite recursul, a casa încheierea primei instanțe, soluționând prin decizie

problema în fond, prin care să fie admisă contestația depusă de Serviciul Fiscal de Stat.

56. În conformitate cu prevederile art. 426, 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curţii de Apel Chişinău,-

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Serviciul Fiscal de Stat.

Se casează încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 05 mai 2023, în cauza civilă la cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat împotriva Executorul Judecătoresc Nelea Sărătură, cu privire la contestarea încheierii executorului judecătoresc Nelea Sărătură, nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022 de încasare a cheltuielilor de executare, soluționând prin decizie problema în fond, după cum urmează:

Se admite cererea înaintată de Serviciul Fiscal de Stat.

Se anulează încheierea Nelea Sărătură, nr. 067s-610/22 din 29 noiembrie 2022 de încasare a cheltuielilor de executare în sumă de 159,80 lei.

Decizia este irevocabilă din momentul pronunțării.

Preşedintele şedinţei, Secrieru Ion
Judecătorul:
Judecătorii : Anton Marina

Cotorobai Vitalie